

FUNDACJA GENERAL ELZBIETY ZAWACKIEJ
Archiwum i Muzeum Pomorskie Armii Krajowej
oraz Wojskowej Służby Polek
87-100 Toruń, ul. Podmurna 93, tel. 0048 56 65 22 186
e-mail: fapak@wp.pl; www.zawacka.pl
NIP 956 16 25 127; REGON 870502736
KRS 00000 41692
Nr r-ku 82 1090 1506 0000 0000 5002 0244

MEMORIAŁ
General Marii Wittek

AK
Lublin

MAGIERSKA Danuta
z d. Jankowska
pseud. "Aniele", "Weronika"

4001 /WSI

SPIS ZAWARTOŚCI TECZKI —

4001 / WSK
Magierska Danuta

I/1. Relacja —

I/2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące osoby relatora —

I/3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące osoby relatora —

II. Materiały uzupełniające relację ✓ k. 4, s. 4.

III/1 – Materiały dotyczące rodziny relatora —

III/2 – Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III/3 – Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945) —

III/4 – Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 r. —

III/5 – inne... —

IV. Korespondencja —

V. Nazwiskowe karty informacyjne ✓ 6.

VI. Fotografie ✓

II. Materiały uzupełniające relacje:

- Kserokopia art. odt. Dawny Magierski, z "Kobiety lubelskiej w represjonach w r. 1944-1956" (....) s. 274 - 276. | k. 3, s. 1-3.
- Program (ozn. nr. 10) Dawny Magierski, przyświeca pnia z. denaryjety 27. 03. 2005r. Kserokopia, k. 1, s. 4.

Zródło: „Kobiety lubelszczyzny represjonowane i wyłączone z życia społecznego 1944-1956”, Tom 1, pod red. Janiny Kietbow i Jolii Deszaryńskiej, Lublin 2002, s. 274-276.

DANUTA MAGIERSKA ps. Aniela, Weronika

Urodzona 15 V 1910 r. w Żołudku k. Nowogródka córka lekarzy, Marii z d. Goreywa oraz Pawła Jan-kowskiego. Od 1911 r. w Lublinie, gdzie ojciec był or-dynatorem w szpitalu dziecięcym. Uczęszczała do Prywatnego Gimnazjum W. Arciszowej, a od 1922 r. do Państwowego Gimnazjum Żeńskiego im. Unii Lubelskiej. W latach 1928-1933 studiowała filo-logię polską na UL (obecnie KUL). Działała w Zwią-zku Polskiej Młodzieży Demokratycznej. Od 1921 r. związana z harcerstwem, pełniła m.in. funkcję kome-dantki Chorągwi Lubelskiej, komendantki Hufca Lublin „Wędrowniczki” i członka Zarządu OL ZHP. Instruktor-ka na obozach i kursach harcerskich oraz redaktor miesięcznika Lubelskiej Chorągwi Harcerskiej «Łącznik».

W czasie okupacji organizowała konspiracyjną Chorągiew Harcerek. W latach 1941-1943 pełniła funkcję komendantki. W grudniu 1939 wstąpiła do SZP, następnie działała w ZWZ-AK, początkowo w łączności, a od 1942 r. w WSK, pełniąc funkcję zastępcy komendantki WSK Okręgu Lubelskiego.

Wyszła za mąż za Stanisława Jacka Magierskiego, muzyka, fotografa i kompozytora (m.in. autora pieśni *Dziś do ciebie przyjść nie mogę*).

W 1946 r. wróciła do pracy w Chorągwi Lubelskiej Harcerek. W czerwcu 1949, po reorganizacji ZHP, nie akceptując wprowadzanych zmian wystąpiła z harcerstwa. Nie zerwała jednak kontaktów z młodzieżą. Pracowała wówczas jako bibliotekarka w szkole ogólnokształcącej W. Arciszowej. Kiedy grupa harcerek zwróciła się do niej w sprawie zamiaru utworzenia konspiracyjnej organizacji, stanowczo im to odradzała. Jednocześnie zachęcała je do samokształcenia poprzez odpowiedni dobór lektur.

10 VII 1952 r. aresztowana przez UB i umieszczona w areszcie przy ul. F. Chopina 18. Po przesłuchaniach została przeniesiona na Zamek Lubelski.

W akcie oskarżenia, którym objęto także Cezarego Siedleckiego i Małgorzatę Szewczyk (patrz nota), określono D. Magierską mianem „doświadczonej konspiratorki”, która chciała wywierać wpływ na młodzież przez pod-

suwanie „książek z dziedziny historii i li-reakcyjnych, nacjonalistycznych autorów sanacyjnych rządów przedwrześniowych, ktę faktów historycznych i odrywali niewyrob-nicznej i chłopskiej od rozpatrywania spraw interesów klasowych. (...) We wrześniu 1949 nowiła przeciwstawić się ideologii socjali-zniękształcenia umysłów młodzieży polski-kiego ZHP i zacofanego klerykalizmu w spos-

4 XI 1952 r. Rejonowy Sąd Wojskowy y sześć lat więzienia. Wyrok został przez pro-l skutek jego skargi rewizyjnej. Najwyższy S śledztwo. Rozprawa odbyła się 5 IX 1953 r. W lat więzienia, a po odwołaniu obrońcy, zosta

D. Magierską przeniesiono do więzienia w tam do zwolnienia w dniu 15 II 1954 r., które r u B. Bieruta zaprzyjaźnionej z rodziną Magie

Mąż Danuty Stanisław, ps. Jacek, człon-towany przez Niemców, od 1944 r. pełnił fun-Lubelskiego AK, W grudniu 1944 aresztow-dziesięć lat więzienia. Siedział początkowo we Wronkach. Został zwolniony na mocy :

W 1957 r. D. Magierska wróciła do prac- została przeniesiona do kategorii instruktorę pracowała w Spółdzielni „Permedia”, pote W 1978 r. przeszła na emeryturę.

Współautorka książki *Harcerki 1939* Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, K-lem Komisji Edukacji Narodowej.

Danuta Magierska zmarła 18 IV 1984 r. przy ul. Lipowej w Lublinie.

ZRÓDŁA: Arch. Sądu Rej. Lub., Sr. 330/52; *Słownik t t 1, s. 170-173*; S. Harasimiuk, *op. cit.*, s. 154-16 I Caban, Z. Mańkowski, *Związek Walki Zbrojnej i Armii t 1, Lublin 1971, s. 194, 197, 314*

KA ps. Aniela, Weronika

15 V 1910 r. w Żołudku k. Nowogródka, córka Marii z d. Goreywa oraz Pawła Jan. Od 1911 r. w Lublinie, gdzie ojciec był or-
t w szpitalu dziecięcym. Uczęszczała do
o Gimnazjum W. Arciszowej, a od 1922 r.
owego Gimnazjum Żeńskiego im. Unii
j. W latach 1928-1933 studiowała filo-
ę na UL (obecnie KUL). Działała w Związ-
j Młodzieży Demokratycznej. Od 1921 r.
harcerstwem, pełniła m.in. funkcję komen-
orągwi Lubelskiej, komendantki Hufca
Zarządu OL ZHP. Instruktorka na obozach
tor miesięcznika Lubelskiej Chorągwi

ła konspiracyjną Chorągiew Harcerek
komendantki. W grudniu 1939 wstąpiła do
K, początkowo w łączności, a od 1942 r.
komendantki WSK Okręgu Lubelskiego.

Jacka Magierskiego, muzyka, fotografa
(i *Dziś do Ciebie przyjść nie mogę*).

Chorągwi Lubelskiej Harcerek. W czerwcu
ceptując wprowadzanych zmian wystąpiła
ak kontaktów z młodzieżą. Pracowała
z kole ogólnokształcącej W. Arciszowej.
ię do niej w sprawie zamiaru utworzenia
owczo im to odradzała. Jednocześnie
poprzez odpowiedni dobór lektur.

cz UB i umieszczona w areszcie przy ul.

1 została przeniesiona na Zamek Lubelski.
jęto także Cezarego Siedleckiego i Małgo-
ślono D. Magierską mianem „doświadczona”
wywierać wpływ na młodzież przez pod-

11/2
suwanie „książek z dziedziny historii i literatury, opracowanych przez
reakcyjnych, nacjonalistycznych autorów, pozostających na usługach
sanacyjnych rządów przedwrześniowych, którzy świadomie fałszowali istotę
faktów historycznych i odrywali niewyrobione umysły młodzieży robot-
niczej i chłopskiej od rozpatrywania spraw bieżących z punktu widzenia
interesów klasowych. (...) We wrześniu 1949 r. osk. Magierska Danuta posta-
nowiła przeciwstawić się ideologii socjalistycznej i kontynuować dzieło
znieszczenia umysłów młodzieży polskiej w duchu Baden-Powellows-
kiego ZHP i zacofanego klerikalizmu w sposób zakonspirowany”.

4 XI 1952 r. Rejonowy Sąd Wojskowy w Lublinie skazał Magierską na
sześć lat więzienia. Wyrok został przez prokuratora uznany za łagodny. Na
skutek jego skargi rewizyjnej, Najwyższy Sąd Wojskowy polecił uzupełnić
śledztwo. Rozprawa odbyła się 5 IX 1953 r. Wydany wyrok opiewał na dziesięć
lat więzienia, a po odwołaniu obrońcy, został zmniejszony o dwa lata.

D. Magierską przeniesiono do więzienia w Chełmie Lubelskim. Przebywała
tam do zwolnienia w dniu 15 II 1954 r., które nastąpiło w związku z interwencją
u B. Bieruta zaprzyjaźnionej z rodziną Magierskich Wandy Papiewskiej.

Mąż Danuty Stanisław, ps. Jacek, członek ZWZ-AK, dwukrotnie aresz-
towany przez Niemców, od 1944 r. pełnił funkcję zastępcy szefa BIP Okręgu
Lubelskiego AK, W grudniu 1944 aresztowany przez NKWD i skazany na
dziesięć lat więzienia. Siedział początkowo na Zamku Lubelskim, później
we Wronkach. Został zwolniony na mocy amnestii.

W 1957 r. D. Magierska wróciła do pracy w harcerstwie. W lutym 1959
została przeniesiona do kategorii instruktorów rezerwy. W latach 1959-1961
pracowała w Spółdzielni „Permedia”, potem jako bibliotekarka w IV LO.
W 1978 r. przeszła na emeryturę.

Współautorka książki *Harcerki 1939-1945*. Odznaczona Krzyżem
Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Krzyżem Armii Krajowej, Meda-
lem Komisji Edukacji Narodowej.

Danuta Magierska zmarła 18 IV 1984 r. Pochowana została na cmentarzu
przy ul. Lipowej w Lublinie.

ŹRÓDŁA: Arch. Sądu Rej. Lub., Sr. 330/52; *Słownik biograficzny Miasta Lublina*, Lublin 1993,
t. I, s. 170-173; S. Harasimiuk, *op. cit.*, s. 154-167.; B. Otwinowska, *Zawołać...*, s. 408;
L. Caban, Z. Mańkowski, *Związek Walki Zbrojnej i Armia Krajowa w Okręgu Lubelskim 1939-1944*,
t. I, Lublin 1971, s. 194, 197, 314

Wejskowy Sąd Rejonowy
w Lublinie

Znak akt Sr. 330/53

7/3
770

W Y R O K

W IMIENIU POLSKIEJ RZECZYPOSPOLITEJ LUDOWEJ

Lublin, dnia 5 września

Wejskowy Sąd Rejonowy w Lublinie, w składzie:

przewodniczący por. Wójcik Michał
sędziowie strz. Gołdyn Jan z JW 1702 w Lublinie
sędziowie strz. Słowiński Mieczysław JW 3070 Chynów

rozpoznał sprawę:

1/ cywilnej MAGIERSKIEJ Danuty z domu Jankowskiej, córki Pawła i Marii z domu Gorewa, urodzonej 15 maja 1910 r. w Żelazku k. Gródka /ZSRR/, narodowości i obywatelstwa polskiego, zamężnej, dwojga dzieci w wieku od 16 do 14 lat, mającej wykształcenie wyższe z zawodu bibliotekarki, nieposiadającej majątku, stale zamieszkałej w Lublinie przy ulicy Narutowicza 14/6, nieodznaczona, sądowo nie karana, pochodzącej z inteligencji pracującej, bezpartyjnej, żony; z art. 86 § 2 KKWP.

2/ cywilnej SZEWCZYK Małgorzaty, córki Jana i Konstancji z domu Wronskiej, urodzonej 8 listopada 1907 r., w Lipsku n/Wisłą, Polka, ostatnio zamieszkałej w Lublinie przy ulicy Przemysłowej, narodowości i obywatelstwa polskiego, mającej wykształcenie wyższe z zawodu nauczycielki, nieposiadającej majątku, nieodznaczona, sądowo nie karana, pochodzącej z inteligencji pracującej, bezpartyjna, oskarżonej z art. 86 § 2 KKWP.

o r z e k z :

MAGIERSKA Danutę i SZEWCZYK Małgorzatę uznać winnym zbrodni z art. 86 § 2 KKWP popełnionej w ten sposób, że Magierska Danuta i w kwietniu 1950 r., a Szewczyk Małgorzata w kwietniu 1950 r., nie usiłowały zmienić przemocą ustrój Państwa Polskiego przez inspirowały antypaństwową działalność Kucharzyk Krystyny, Siedlęgo Cezarego i Fruchniaka Sławomira, zalecając im w drodze indywidualnego oddziaływania na młodzież kształtować jej oblicze ideologiczne i poglądy w duchu ideologii badenpowellońskiej i klerykalnej i tym sposobem przeciwstawiały się ideologii marksistowsko-leninistycznej.

s k a z a ł :

Na zasadzie art. 86 § 2 KKWP MAGIERSKA Danutę na karę 10/dziesięciu lat więzienia, SZEWCZYK Małgorzatę na karę 8/osiem lat więzienia na zasadzie art. 46 § 1 lit. "b" w zw. z art. 49 § 2 KKWP i art. 48 § 1 KKWP orzeka się w stosunku do obu oskarżonych utratę praw wyborczych i obywatelskich praw honorowych na 3/trzy lata i przepadek majątku, na zasadzie art. 56 KKWP na poczet orzeczonych kar pozbawienia wolności zalicza się areszt tymczasowy obu skazanym od dnia 10 1952 r.

Sędziowie:
/-/ strz. Gołdyn Jan
/-/ strz. Słowiński Mieczysław

Przewodniczący
/-/ por. Wójcik Michał

APOLONIA EUGENIA MAGNUSK

Urodzona 21 I 1926 r. w Wojciechowie jak Feliksa Magnuskiego – właściciela młyna i Flak z Lipców. Mieszkała w Kraczewicach pow. Puławy.

Od czerwca 1942 związana z AK. Ukazywała się w czasie okupacji kurs sanitarny i pełniła funkcje sanitariuszki. Należała do Wojskowej Służby Sanitariuszek. Dom rodzinny w Kraczewicach był punktem kontaktowym dla oddziału „Żuka” – Zygmunta Wilczyńskiego. Odbywały się tam odprawy, kolportowanie literatury.

We wrześniu 1945 podjęła naukę w Gimnazjum Kupieckim im. Vetterów w Lublinie. 20 XII 1945 przez funkcjonariuszy Miejskiego Urzędu osadzona w więzieniu na Zamku i oskarżona do 20 grudnia 1945 r. na terenie pow. puławskiego w nielegalnej organizacji NSZ WiN, mającej charakterystyczny ustroj Państwa Polskiego, będącej pod dowództwem komendanta Kraczewice pod dowództwem komendanta, który często przebywał w jej mieszkaniu, organizacyjne, na których i ona była obecna.

Tego samego dnia aresztowany został również (20 XII 1945) uczeń pierwszej klasy gimnazjum (20 XII 1945), uczeń pierwszej klasy gimnazjum będący za czasów okupacji niemieckiej i później następnie łączność we wrześniu 1944 r., w lipcu 1945 r. kontakt z członkami nielegalnej organizacji w celu obalenia demokratycznego ustroju Państwa Polskiego. 4 dni w drużynie ochrony lasu, która wchodziła w skład „Żuka”, kontaktował się z „Żukiem” i innym pow. puławskiego do dnia zatrzymania go, następnie w związku z art. 1 Dekretu o ochronie Państwa Polskiego.

Na rozprawie 11 I 1947 r. Wojskowy Sąd Rejonowy w Lublinie, przewodniczący kpt. Roman Iwanowski na łączną karę sześciu lat więzienia.

Przystafa e - mi lew
2. deszaryni sio
27.03.2005

10. Danuta Magierska ps. Aniela, Weronika
Urodzona 15 V 1910 r. w m. Żołudki na Wileńszczyźnie. Ukończyła studia polonistyczne na KUL. Od 1921 r. związana z harcerstwem. W konspiracji od 1939 r., zaprzysiężona do SZP, następnie w ZWZ –AK, Pracowała na odcinku łączności konspiracyjnej. Od 1943 r. pełniła obowiązki referentki okręgowej WSK w sztabie komendy okręgu. Działała także w tajnym harcerstwie dziewcząt, w latach 1941-1942 sprawowała funkcję komendantki Chorągwi Lubelskiej Harcerek. Po wojnie doświadczyła wielu represji za działalność w AK i w harcerstwie. Aresztowana 10 VII 1952 r. skazana przez WSR na karę 10 lat więzienia, później zmniejszoną do 8 lat. Zwolniona z więzienia 15 II 1954 r. Pracowała jako bibliotekarka szkolna. Zmarła w Lublinie 18 IV 1984 r. Odznaczona Złotym Krzyżem Zasługi z Mieczami i Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski.

11/4

T: 4001/WSK

AK
dublin.

MAGIERSKA Danuta

ps. "Aniela", "Weronika"

z d. Jankowska

v. Wypisy ze źródeł - maarskove karty infom.

Karty inf. 6

B. Rojek 2010

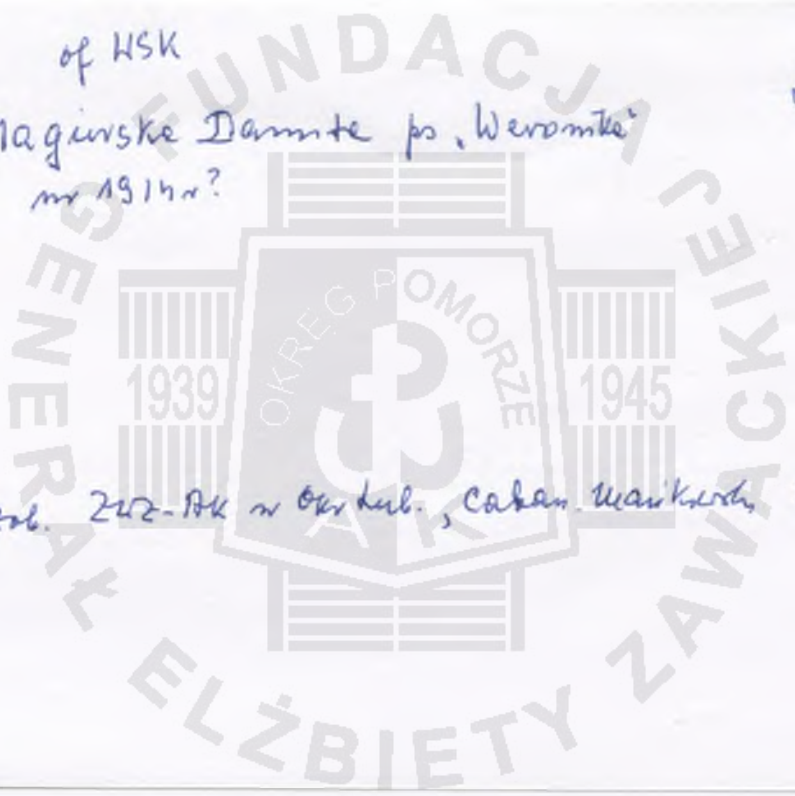
6

of HSK

AK
Lublin

Magierske Darnite ps. Weronika
nr 1914r?

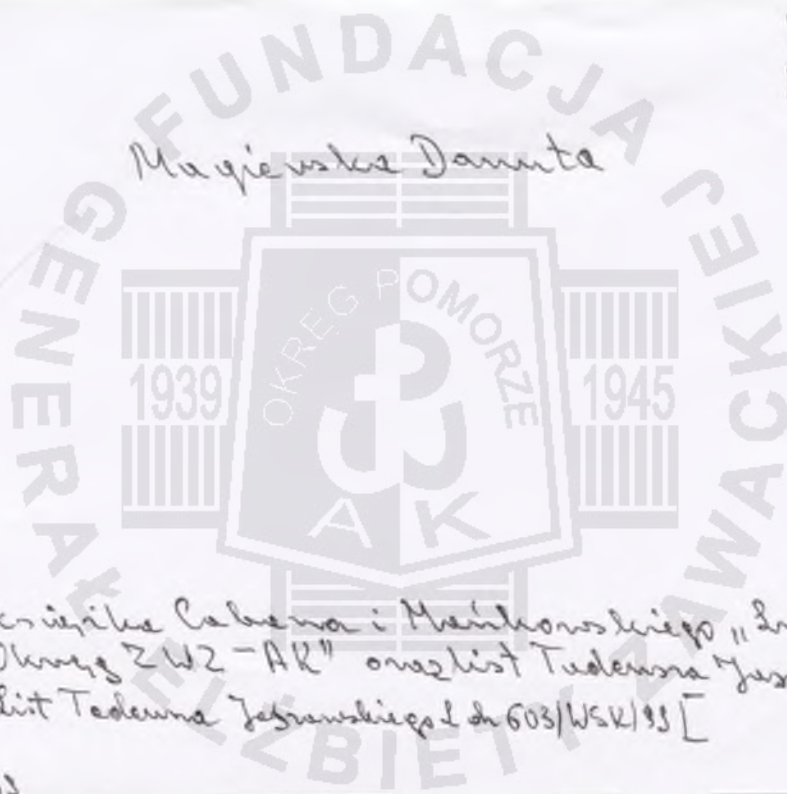
Zob. 242-AK w Okr. Lub., Celem. Waw. Kuch. 5. 194

2
5

AK
Lublin

Magierska Danuta

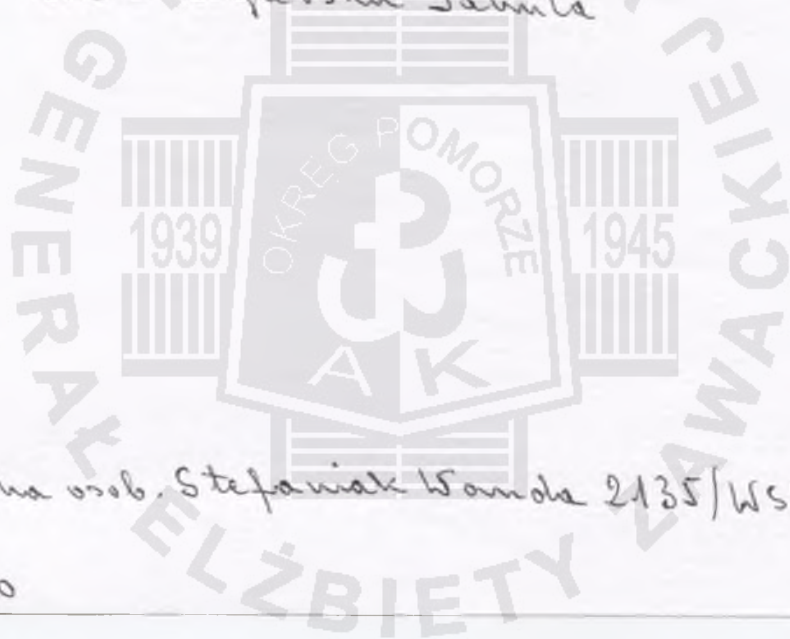
inf. książka Cabana i Mankowskiego "Lubelski
Okreg ZWZ-AR" oraz list Tadeusza Juszczyńskiego
List Tadeusza Juszczyńskiego L. dn 603/WSK/93 [

Bolm'93

2
4

AK
Lublin

km Magierska Dąbta

inf: Tenha osob. Stefanik Wanda 2135/WSK

Bolno 6/2000

3
"6"

of 1914

ZN2
AK
Lublin

MAGIERSKA Danuta
ps "Aniele", "Heronika"

Zastępczyni referentki wojewódzkiej WSK
od marzec - kwiecień 1941 do grudnia 1942.
onaz od gr. 1942 do lipca 1944.

Łączy okres służby - marzec 1941 - lipiec 1944.

Zob. Ceban, "Mentorki", AK Lublin 1/s 194, 314,
s. 197. Zdj. s. 31

Zob.

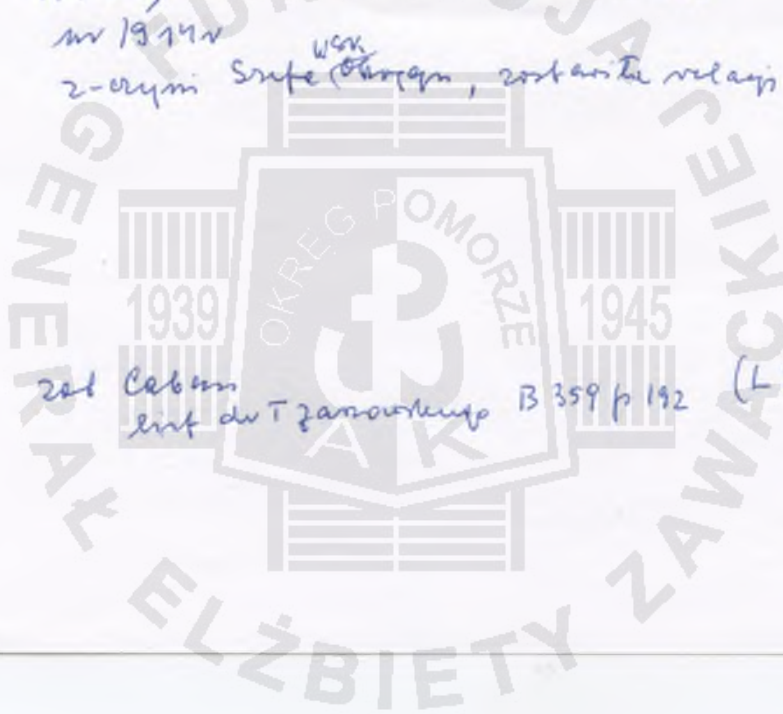
1

#f WSK

PK
Lublin

Magiera Danuta w Weronice
nr 1914v

2-oryni Srota ^{WSK} (Kopie), zostawia relacje

201 Ceban
list do T zamowienie B 359 p 192

(L 2317/WSK ¹⁰⁰⁰ / ¹⁰⁰⁰ /)

21
v Magierska Danuta, ps. "Weronika", była córką właściciela największego sklepu aptecznego w Lublinie. Mieścił się na rogu Staszica i Krakowskiego Przedmieścia. Była nieco starsza odemnie. Myślę, że rocznik 1914. Ukończyła gimnazjum Unii Lubelskiej. Spotykałem ją na zabawach szkolnych. Była ładną dziewczyną o silnie zarysowanych brwiach. Na s. 194 książki EWZ i AK w Okr-Lubelskim jest umieszczona na stanowisku zastępczyni referentki wojewódzkiej WSK. Chodzi o lata 1941 - 1942 i następne. Pozostawiła relację swojej działalności w 1965r., która znajduje się w zbiorach Gabana i Mańkowskiego.
v Myślę, że warto się o tę relację zwrócić do tych autorów. Ja Jej działalności konspiracyjnej nie znałem.

T... /wsk

AK
Lublin

JANKOWSKA Danuta
2 d. Magierska
ps. „Aniela”, „Herzika”

VI. Fotografie

1. Zdjęcie legitym., powiększone (b.d.), reprodukcja
(6x11,2), mt. 1

2. Kserokopia zdjęcia Danuty Jankowskiej
z d. Magierskiej przesłane e-mailem
później. Deszczyska 1945

Z. Świt 2011 r.

1. WSK
Teczki osobowe

2. T. ... /WSK

3. repr. . 6 x 11,2

4

5. JAN KOWSKA Danuta

2 d. Magierska

6. ps. „Aniele” „Weronika

7.

8. uwagi, Opis na odwrocie fol.

Danuta Magierska

(1810 - 1884)

Z. Swit. 2011 r.

v/2

Magierske

Źr. "Kobiety dubelszczyzny represjonowane
w l. 1944-1956" t. 1 (...) dublin 2002, s. 274-276

Amysle e-mailem z Leszczyn'ske 27^{III} 05

MAGIERSKA Danuta

